

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
KOCAELİ ŞUBESİ
BASIN AÇIKLAMASI
30 HAZİRAN 2008

ELEKTRİK ZAMMI 1 TEMMUZ'DAN İTİBAREN OTOMATİK!

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) 6 Haziran 2008 tarihinde, kamunun toptan elektrik ticaret şirketi Türkiye Elektrik Ticaret A.Ş'nin (TETAŞ) satış fiyatlarına % 12,7 oranında zam yapılmasını onayladı.

Tüketiciye elektrik satan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş'nin (TEDAŞ) elektriğe % 22,8 - 25 oranında zam yapması bekleniyor.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Yasası'yla, kamu tarafından düzenlenen merkezi planlamaya dayalı bir elektrik yapısından vazgeçilip, piyasa kurallarının geçerli olduğu sözde rekabetçi, serbest bir elektrik piyasası yapısına dönülmesi iddiası sürdürülmektedir.

Yasa ile merkezî bir plânlama yapısından vazgeçilip, piyasa katılımcılarına dayalı, dağınık bir yönetim anlayışı öngörülmektedir. Bu anlayışa göre, tüketicilere rekabet ortamında, güvenilir ve ucuz elektrik enerjisi sunulacağı iddiası öne sürülmüştür. Bunun ne denli büyük bir aldatmaca olduğu bugün yaşananlarla görülmüştür.

Özel şirketlerin güvenilir ve ucuz enerji sağlamadığı, devletten daha fazla fırsat ve olanak talep ettikleri, 1 Temmuz 2006 tarihinde 13 ilimizin karanlıkta kalmasıyla ortaya çıkan gerçekle ortaya çıkmıştır. Tarife değişikliği gerekçesiyle, fahiş fiyatla elektrik satmayı hedefleyen elektrik üreticileri, o akşam santrallerini devre dışı bırakıp, arz güvenliğini tehlikeye atarak kendi çıkarları için bir gecede kamu kaynaklarını kendi kasalarına aktarıp, dağıtım şirketlerini borçlandırmışlardır.

3 Kasım 2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan "Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği" (DUY) ile elektrik piyasasında oluşturulan "sanal piyasa", 1 Ağustos 2006 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuştur.

Dengeleme ve Uzlaştırma Sistemi denilen karaborsa ile 2007 yılında ortalama fiyat 19 Ykr'yi aşmıştır.

Yüksek Planlama Kurulu'nun (YPK) 14 Şubat 2008 tarihli kararıyla (maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizması) elektrik zammı otomatik olarak bağlanarak, elektrik fiyatlarının, 1 Temmuz, 1 Ekim, 1 Nisan tarihlerinde, yılda 3 kez ayarlanacağı belirlenmiştir.

Bu sistem sonucunda, uluslar arası piyasalarda en önemli maliyet girdisi olarak aşırı yükselen petrol ve doğalgaz fiyatlarındaki yükselişin otomatik olarak elektrik fiyatlarına yansıtacağı görülmektedir. Ayrıca YPK kararına konulan bir maddeye göre de, enerji KİT'lerinde maliyet artışı olmasa da yıllık kâr ya da faiz dışı fazla hedeflerinden önemli sapma olmasını önlemek için zam yapılabileceği belirtilmektedir.

AKP Hükümeti döneminde kamuya enerji alanında yatırım yaptırılmazken, serbest piyasa mantığı içinde açıklanamayacak olan şirketlerin kar garantili elektrik üretme dayatmasına teslim olunmuştur. Otomatik fiyatlandırma kararıyla, yatırım yapmayarak elektrik fiyatlarının fahiş düzeylere çıkmasına neden olan şirketler lehine kararlar alınmıştır.

AKP Hükümeti'nin "yeni yıl armağanı" olarak elektriğe yaptığı yüzde 20 düzeyindeki zam bile kısa sürede yetersiz hale gelmiştir. Ancak otomatik fiyatlandırmaya geçişin ardındaki temel neden kamunun bu yükü kaldıramaz hale gelmesi değil, dağıtım özelleştirmelerinin yapılacak olmasıdır. Görünen odur ki şirketlere sorunlu değil, kar garantili bir yapılanma teslim edilmek istenmektedir.

Kamu elindeki şirketlere maliyet bazlı denilen otomatik fiyatlandırma ile son kullanıcıya yansıtacak zamları yapmaları öngörülürken, şirketlerin üretimlerinde nedense maliyet bazlı fiyatlandırma değil, borsa sistemine dayalı Fiyatlandırma mekanizması devam ettirilmektedir. İlginç olan ise; bu borsanın hep en yüksek fiyattan işlem gören bir borsa şeklinde yapılandırılmış olmasıdır.

Bu zamlarla birlikte zaten yüksek düzeyde seyreden elektrik üretim fiyatları daha da yükselecektir. Elektrik üretimindeki doğalgazın payı dikkate alındığında bu durumun tüketiciler açısından yaratacağı olumsuz sonuç açıktır.

Kararla birlikte EÜAŞ ve TETAŞ için de otomatik fiyatlandırma öngörülmesi, kamunun DUY'daki fahiş fiyatlara müdahalesinin de ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir.

AKP Hükümeti'nin "Enerji Planı", 28 Nisan 2008 tarihli Niyet Mektubu ile IMF'ye sunulmuş, IMF İcra Direktörleri Kurulu'na onaylanmıştır. Söz konusu plan gereği;

- 1- Son kullanıcı elektrik tarifelerinin ayarlanması,
- 2- Girdi maliyetlerindeki değişimlerin fiyatlara otomatik olarak yansımaları temin edecek bir fiyatlandırma mekanizmasının uygulanması,
- 3- Belediyelerin gecikmiş borçlarının çözümlenmesi,
- 4- Sektöre ilişkin özelleştirme stratejisinin hızlı bir şekilde yeniden hayata geçirilmesi kararı alınmıştır.

AKP hükümeti ülkemizi kapitalist küreselleşmeye eklemeye doğrudan doğruya, küresel aktörlerin-sermayenin yeni düzenine uygun, yeniden yapılandırma politikalarını, hızlı bir değişim süreci dayatmasıyla hayata geçirmektedir.

Doğumundan ölümüne kadar her insan için gerekli olan enerji, öncelikle yaşam hakkı, insan hakkıdır. Kamusal alanların tasfiyesi, özelleştirmeler yoluyla sermayeye kaynak aktarılması yeni nema dağıtım düzeninden başka bir şey değildir.

Enerji alanındaki açmazdan yalnızca konutlar değil, sanayi de büyük ölçüde etkilenecektir. Dünyadaki krizle paralel olarak düşünüldüğünde bu Türkiye ekonomisi açısından ağır sonuçlar yaratacaktır.

AKP Hükümeti'nin aracı olduğu neo-liberal uygulamalara, küreselleşmeye, emperyalizme karşı, tüm sektörlerde olduğu gibi enerji sektöründeki talana karşı duracak, kamunun, halkın yararına politikaların hayata geçirilmesi için meşru ve hukuksal mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz.

EMO KOCAELİ ŞUBESİ

5. DÖNEM YÖNETİM KURULU

30 HAZİRAN 2008